

Воробок Андріана Русланівна,
студентка спеціальності «Менеджмент»,
Головачко Василь Михайлович,
к.е.н., доцент кафедри обліку і оподаткування та маркетингу,
Мукачівського державного університету

ОСОБЛИВОСТІ УПРАВЛІННЯ ДЕБІТОРСЬКОЮ ЗАБОРГОВАНІСТЮ В СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВАХ

В умовах сучасної ринкової економіки все більшої ваги набуває вчасний товарообіг. Для забезпечення та утримання каналів збуту підприємства змушені реалізовувати товари із відстрочкою платежів, що вимагає ефективного управління та жорсткого контролю для збереження фінансової стійкості підприємства, що призводить до уповільнення платіжного обороту.

Важливою особливістю сільського господарства є те, що операційний цикл тут визначають природно-кліматичні умови. Таким чином, характерна особливість сільськогосподарського виробництва – велика тривалість виробничого циклу, часті перерви у процесах праці, а отже неспівпадіння часу виробництва та робочого періоду. Дана особливість впливає на періоди реалізації товару та оплати за нього. Основним законодавчим актом, який регулює облік дебіторської заборгованості є П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість». Згідно з ним дебіторська заборгованість визначається як сума заборгованостей дебіторів підприємству на певну дату. При цьому дебіторами є всі юридичні та фізичні особи, які внаслідок минулих подій заборгували підприємству певні суми грошових коштів[3].

Основною метою управління дебіторською заборгованістю є мінімізація термінів її погашення та зменшення розмірів простроченої заборгованості. Також важливим є не просто зменшити дебіторську заборгованість, а й не втратити покупців і збільшити обсяги реалізації. Управління дебіторською заборгованістю передбачає вибір певної дисконтної та кредитної політики для своїх покупців, шляхи повернення боргів і зменшення безнадійної заборгованості, а також вибір умов продажу, що забезпечать гарантоване надходження коштів [2].

Ефективність системи управління дебіторською заборгованістю визначається рівнем контролю стану розрахунків по підприємству та аналізу співвідношення дебіторської і кредиторської заборгованості, так як значне перевищення дебіторської заборгованості створює загрозу фінансовій стійкості і робить необхідним залучення додаткових джерел фінансування [1].

Для зменшення ризику несплати боргу одним чи кількома дебіторами, необхідно орієнтуватись на більшу кількість споживачів. В сучасній економічній літературі виділяють такі основні способи оптимізації сум дебіторської заборгованості: продаж рахунків дебіторів факторинговій компанії або банку; виставляння рахунку покупцям одразу ж при продажу великої кількості товару; страхування кредитів для захисту від значних збитків з безнадійних боргів; контролювання співвідношення кредиторської і дебіторської заборгованостей; формування системи штрафних санкцій за прострочене виконання зобов'язань контрагентами. Також покращення дебіторської заборгованості може

реалізуватися шляхом пропонування передоплати та створення резерву сумнівних боргів [4].

Тому досить важливим є визначення основних (ключових) етапів формування політики управління дебіторською заборгованістю:

- аналіз дебіторської заборгованості сільськогосподарського підприємства у попередньому періоді;
- формування принципів кредитної політики, яка передбачить формування системи спеціальних кредитних умов, формування стандартів оцінки покупців і диференціація умов надання кредиту;
- формування процедури інкасації дебіторської заборгованості;
- забезпечення використання на підприємстві сучасних форм обліку дебіторської заборгованості.

Алгоритм управління дебіторською заборгованістю включає в себе: аналіз складу та структури, дослідження її достовірності, правильності оформлення; оцінку частки дебіторської заборгованості в майні та сумі оборотних активів, визначення впливу дебіторської заборгованості на рівень ліквідності та стан платоспроможності.

Отже, дебіторська заборгованість виступає важливою складовою діяльності будь-якого підприємства. Між підприємствами виникають різні умови купівлі товарів, надання послуг. Протягом виробничого циклу підприємство прагне якнайшвидше реалізувати свою продукцію, однак у контрагентів в цей час може не бути вільних коштів в обороті. Таким чином, виникає дебіторська заборгованість. Значний вплив дебіторської заборгованості на діяльність та фінансові результати підприємства вимагає постійного дослідження та прийняття оптимальних рішень. Досліджуючи особливості обліку дебіторської заборгованості у зарубіжних країнах поняття обліку дебіторської заборгованості за кордоном трактується неоднаково, але сутність залишається незмінною. Зокрема, зобов'язання покупців чи інших контрагентів бізнесу перед компанією визнається дебіторською заборгованістю як в Україні, так і в зарубіжних країнах.

Список використаної літератури:

1. . Бабіч В. В. Фінансовий облік (облік активів): навчальний посібник / В.В. Бабіч, С.В. Сагова. – К.: КНЕУ,
2. Лобова Н.В. Стан дебіторської та кредиторської заборгованості та її вплив на економічну стійкість сільськогосподарських підприємств / Н.В. Лобода // Економіка АПК – 2010. – №15. – С. 30-33.
3. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість»: Наказ Міністерства фінансів України від 08.10.1999 №237, Редакція від 29.10.2019. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/z0725-99>.
4. Попазова О.В. Тенденції змін дебіторської заборгованості та кредиторської заборгованості на сільськогосподарських підприємствах України / О.В. Попазова // Агросвіт – 2008. – №7. – с.40-44

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>